

Blokada perifernih živcev

Brošura nudi informacije o tem, kaj lahko pričakujete pri operaciji z blokado živcev. Skupaj so jo napisali anesteziologi, pacienti in predstavniki pacientov.

Vsebina

Ta brošura pojasnjuje:

- kaj je blokada živcev
- zakaj bi vam med operacijo lahko koristila
- kako deluje
- kaj sledi
- tveganja in skupno odločanje.

O blokadi živcev

Blokada živcev je injekcija anestetika, s katero se omrtvičijo živci v danem delu telesa, recimo v roki ali dlani, ali pa v nogi oziroma delu noge. Injekcija lokalnega anestetika blokira signale bolečine, tako da del telesa otrpne in postane negiben, čeprav lahko med posegom še vedno čutite, da ga premikajo ali vlečejo.

Blokada živcev se lahko tudi v nekaterih primerih uporabi namesto splošnega anestetika. To je lahko še posebej koristno za bolnike, ki imajo zdravstvene težave, zaradi katerih so s splošnim anestetikom izpostavljeni večjemu tveganju. Dodatna prednost operacije pod blokado živcev je manjše tveganje za nekatere zaplete, povezane s splošno anestezijo.

Blokada živca se lahko kombinira tudi s splošnim anestetikom, ki pomaga obvladati bolečine po operaciji. Zagotavlja lahko lajšanje bolečin do 24 ur po operaciji, čeprav lahko nekatera področja ostanejo otrpla do 48 ur.

Pogosto se skupaj z blokado živcev uporablja sedacija, da ste za operacijo sproščeni in zaspani. Sedacija je lahko minimalna ali globoka, po njej pa se lahko spomnite vsega, samo nekaterih stvari ali ničesar. Več o sedaciji boste našli v naši brošuri Sedacija - pojasnilo, ki je na voljo v več jezikih tukaj:

www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Vaš anesteziolog vam lahko pomaga pri odločitvi, katera od teh možnosti bi bila najboljša za vas in vašo operacijo.

Prednosti blokade perifernih živcev

- Bolje lajša bolečine po operaciji.
- Zmanjšuje potrebo po protibolečinskih zdravilih, ki vsebujejo opioide, v obdobju neposredno po operaciji. Zaradi njih vam je lahko slabo in lahko vam povzročijo zaprtje. Redkeje obstaja nevarnost zasvojenosti, če jih jemljete dlje časa.
- Pacient se izogne splošnemu anestetiku, vključno s tveganji in stranskimi učinki. Pogosti neželeni učinki splošnega anestezika so slabost, vneto grlo in zaspanost.
- Pacient je sposoben prej vstati in se gibati, lahko prej zapusti bolnišnico.

Klinika za predoperativno oceno (predhodna ocena)

Če je vaša operacija načrtovana, boste nekaj tednov ali dni pred posegom morda vabljeni na predoperativni posvet. Če gre za manj resno operacijo, se bo zdravstveno osebje obrnilo na vas po telefonu z nekaj vprašanji.

S seboj prinesite (ali imejte na voljo na telefonski klic):

- seznam zdravil, ki jih trenutno jemljete, ali pa zdravila v originalni embalaži
- če jemljete kakršnokoli zdravilo za redčenje krvi, je pomembno, da ekipa za predhodno ocenjevanje ve za to, tako da se lahko pogovorijo o tem, ali morate prenehati jemati ta zdravila pred operacijo
- morebitne informacije o opravljenih testih in zdravljenjih iz drugih bolnišnic
- informacije o morebitnih težavah, ki jih imate vi ali vaša družina z anestetiki
- morebitne rezultate nedavnih meritev krvnega tlaka.

S svojim anesteziologom se boste lahko srečali na kliniki. Če ne, boste svojega anesteziologa spoznali v bolnišnici na dan vaše operacije.

Na dan operacije

Bolnišnica vam mora dati jasna navodila glede prehranjevanja in pitja in jemanja vaših zdravil. Pomembno je, da natančno upoštevate ta navodila.

Kako se začne z blokado živcev

Običajno vas bodo odpeljali v sobo blizu operacijske dvorane ali sobe za anestezijo, kjer bodo opravili blokado živcev. Priključili bodo opremo za nadzor, da bo ekipa med postopkom lahko spremljala vaše stanje.

Kožo okoli vbodnega mesta bodo očistili in z majhno injekcijo lokalnega anestezika omrtvičili vašo kožo – ko pride v tkivo, rahlo zapeče.

Ko koža odreveni, se z drugo iglo opravi blokada živca. Anesteziolog bo uporabil tudi ultrazvočni aparat, da vidi, kje so živci, in da vbrizga anestetik na pravo mesto.

Večina ljudi ugotovi, da injekcije niso nič bolj boleče kot vstavljanje kanile (plastične cevke, ki se vstavlja v žilo).

Del vašega telesa bo čutiti topel in mravljinčast, kasneje, proti koncu, pa bo težek in odrevenel. Običajno traja od 20 do 40 minut, da injekcija začne delovati. Anesteziolog bo preveril občutke, ki jih lahko imate na različnih mestih. V operacijsko dvorano vas ne bodo odpeljali, dokler anesteziolog ne bo zadovoljen, da blokada dobro deluje.

Če blokada ne deluje v celoti, vam bodo ponudili še lokalni anestetik, da dodatno lajša bolečine, ali splošno anestezijo.

Med operacijo

Zaslón bo postavljen tako, da operaciji ne boste mogli slediti.

Med operacijo boste morda lahko s slušalkami poslušali glasbo na svoji napravi – vprašajte, ali je to mogoče.

Operacijska dvorana je zaseden prostor – običajno bo v dvorani od pet do osem ljudi, vsak s svojo vlogo pri skrbi za vas. Član anesteziološke ekipe bo z vami ves čas operacije, včasih pa bodo z vami govorili tudi drugi člani ekipe in vam pomagali pri oskrbi.

Če boste prejeli sedacijo, boste sproščeni in zaspani. Dobivali boste kisik prek lahke plastične maske za obraz. Morda boste imeli spomine na operacijsko sobo, ki pa bodo lahko pomanjkljivi.

Več o sedaciji boste našli v naši brošuri Sedacija – pojasnilo, ki je na voljo v več jezikih tukaj: www.rcoa.ac.uk/patientinfo/translations#languages

Po operaciji

Učinek blokade živca lahko traja do 48 ur. V tem času bo občutek v delu telesa, ki je bil anesteziran, zelo težak in ga boste morali podpirati, dokler vaše mišice ne začnejo ponovno delovati. Med okrevanjem po operaciji boste morda potrebovali nekoga, ki vam bo pomagal pri opravljanju vsakodnevnih opravil.

Ko blokada živca preneha delovati, lahko v prstih na rokah ali nogah začutite ščemenje in zbadanje. To je povsem normalno.

Pooperativna nega na domu

Pred odpustom boste dobili informacije, ki vam bodo pomagale pri okrevanju doma. Po vrnitvi domov je dobro, da izkoristite vso podporo, ki jo dobite. V operiranem predelu namreč ne boste imeli popolnega občutka, zato se lahko hitreje poškodujete. Odrevenelost običajno lahko traja do 48 ur.

- Posebno previdni bodite v bližini virov toplote, kot so ogenj ali radiatorji. Dokler je del telesa odrevenel, ne boste čutili toplote, zato se lahko opečete.
- Izogibajte se uporabi strojev ali gospodinjskih aparatov, kot so čajniki, likalniki in oprema za kuhanje.

- Zdravila za lajšanje bolečin začnite jemati, preden blokada izzveni, in po navodilih bolnišnice. To je pomembno, saj lahko učinek blokade živca nenadno preneha.

Kdaj prositi za pomoč

Pomoč nujne medicinske pomoči boste morali poiskati, če:

- opazite nepojasnjeno zadihanost
- čutite hude bolečine, ki jih ne morete obvladati s protibolečinskimi zdravili.

Če blokada dva dni po operaciji še ni popolnoma izzvenela, se obrnite na oddelek za anestezijo in pokličite na številko, ki je navedena v odpustni dokumentaciji.

Dodatne informacije glede blokad živca

RA-UK, strokovno združenje za regionalno anestezijo, je pripravilo informativni videoposnetek za bolnike o blokadah živca: Blokade živca: informativni videoposnetek za bolnike:

www.ra-uk.org/index.php/patient-info-video

Tveganja in skupno odločanje

Sodobni anestetiki, vključno z blokadami živca, so zelo varni. Vendar pa obstajajo nekateri pogosti stranski učinki, povezani z blokadami živca, ki običajno niso nevarni ali dolgotrajni. Redkeje lahko blokade živca povzročijo poškodbe živcev.

Več informacij o teh tveganjih je na voljo v naši brošuri o tveganjih Poškodbe živcev, povezane z blokado perifernega živca.

Vaš anesteziolog se bo z vami pogovoril o tveganjih, za katere meni, da so relevantna za vas. O manj pogostih tveganjih se bodo z vami pogovorili le, če menijo, da so za vas relevantna.

Skupno odločanje

Skupno odločanje poskrbi za podporo posameznikov, da sprejmejo odločitve, ki so prave za njih. Je skupni proces, skozi katerega klinični delavec podpira pacienta, da doseže odločitev glede svojega zdravljenja.

Ta pogovor združi:

- strokovno znanje kliničnega delavca, na primer o možnostih zdravljenja, dokazih, tveganjih in prednostih
- kar pacient najbolje pozna: svoje lastne preference, osebno situacijo, cilje, vrednote in prepričanja.

Več o tem: www.england.nhs.uk/personalisedcare/shared-decision-making

Tukaj je nekaj virov, ki jih lahko uporabite, da iz posvetovanj z anesteziologom ali osebjem za predoperativno oceno odnesete kar se da veliko:

Okvir Choosing Wisely UK BRAN

Ta vir uporabite kot opomnik, da postavljate vprašanja o zdravljenju.

https://bit.ly/CWUK_leaflet

NHS postavi tri vprašanja

Morda boste morali sprejemati odločitve glede svojega zdravljenja.

https://bit.ly/NHS_A3Qs

Center za perioperativno oskrbo (CPOC)

CPOC skupno sprejemanje odločitev obrazloži v obliki animacije.

www.cpoc.org.uk/shared-decision-making

Vprašanja, ki jih morda želite zastaviti

Če imate vprašanja glede svojega anestetika, si jih zapišite (lahko uporabite spodnje primere in svoje dodate spodaj). Če želite pred dnevom operacije govoriti z anesteziologom, se obrnite na ekipo za predoperativno oceno, ki bo morda lahko poskrbela, da se boste po telefonu pogovorili z anesteziologom ali se z njimi srečali v ambulanti.

- 1. Ali obstaja kakšno posebno tveganje zaradi te vrste anestetika?**
- 2. Ali je pri splošnem anestetiku tveganje večje?**
- 3. Kaj se zgodi, če blokada ne deluje?**

Izjava o omejitvi odgovornosti

Trudimo se, da bi bili podatki v tej zloženki točni in aktualni, vendar tega ne zagotavljamo. Ne pričakujemo, da bodo te splošne informacije odgovorile na vsa vprašanja, ki bi jih lahko imeli, ali da bi obravnavali vsa področja, ki bi se vam zdela pomembna. O izbiri ali morebitnih težavah, se posvetujte s svojim zdravniškim osebjem, pri tem pa naj vam ta navodila služijo kot vodilo. Zloženska se ne sme obravnavati kot zdravniški nasvet. Ne sme se uporabljati za komercialne ali poslovne namene. Za celotno izjavo o omejitvi odgovornosti kliknite tukaj (www.rcoa.ac.uk/patient-information/translations/slovenian).

Vse prevode je zagotovila prevajalska skupnost Translators without Borders (Prevajalci brez meja). Kakovost teh prevodov je preverjena, kljub temu pa obstaja nevarnost netočnosti in napačne interpretacije nekaterih informacij.

Zaupajte nam svoje mnenje

Če imate kakršne koli pripombe, jih pošljite na naslov: patientinformation@rcoa.ac.uk

Royal College of Anaesthetists

Churchill House, 35 Red Lion Square, London WC1R 4SG
020 7092 1500

rcoa.ac.uk

Tretja izdaja, junij 2023

Ta zloženska bo pregledana v treh letih od datuma objave.

© 2023 Royal College of Anaesthetists

To brošuro se lahko kopira za pripravo informacijskega gradiva za paciente. Pri tem navedite ta izvorni vir. Če želite del te brošure uporabiti v drugi publikaciji, morate to ustrezno navesti in odstraniti logotipe, blagovne znamke in slike. Za več informacij se obrnite na nas.